

CO₂-BELEID 2021 & 2022

Organisatie:	Gebr. van der Lee
Contactpersoon:	M. Holling
Adviseur:	O. Vriend & C. Steenbergen
Adviesbureau:	De Duurzame Adviseurs
Publicatiedatum:	30-9-2022

**de duurzame
adviseurs**

Inhoudsopgave

1	 INLEIDING EN VERANTWOORDING	3
2	 BESCHRIJVING VAN DE ORGANISATIE	4
2.1	STATEMENT ORGANISATIEGROOTTE	4
2.2	PROJECTEN MET GUNNINGVOORDEEL	4
3	 VERANTWOORDELIJKHEID DUURZAAMHEID	6
3.1	ENERGIEBELEID EN DOELSTELLINGEN	6
3.1.1	Energiemanagement actieplan	6
4	 BEREKENDE CO₂-EMISSIONS	8
4.1.	DIRECTE- EN INDIRECTE GHG-EMISSIONS	8
4.2.	EMISSIONS SCOPE 3	9
5	 CO₂-REDUCERENDE MAATREGELEN	10
6	 DOELSTELLINGEN	11
6.1.	AANPASSING DOELSTELLING SCOPE 1, 2 EN 3 EMISSIONS	12
7	 VOORTGANG	13
7.1.	VOORTGANG SCOPE 1 & 2 INCL. BUSINESS TRAVEL	13
7.2.	VOORTGANG SCOPE 3	15
7.3.	VOORTGANG KETENANALYSE ASFALT	17
7.4.	VOORTGANG KETENANALYSE WATERSTOF	18
8	 PARTICIPATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	19
8.1	INVENTARISATIE SECTOR- EN KETENINITIATIEVEN	19
8.2	ACTIEVE DEELNAME	19
8.3	LOPENDE INITIATIEVEN	19
	Stichting Nederland CO ₂ Neutraal	19
	Project HVO-diesel	20
	Onderzoek naar verlaging MKI van asfaltmengels	20
	Ontwikkelingsproject waterstof	21
	Voortgangsgesprekken Rijkswaterstaat	21
	Stichting Future Energy Realised	22
	Branchevereniging Evofenedex	22
	Fliqxability Seminar	22

1 | Inleiding en verantwoording

Gebr. van der Lee levert (direct en indirect) producten en diensten aan opdrachtgevers die bij aanbestedingen gunningvoordeel hanteren aan de hand van de CO₂-Prestatieladder. Voor Gebr. van der Lee zijn deze opdrachtgevers voornamelijk gemeenten, waterschappen en Rijkswaterstaat. Met deze CO₂-Prestatieladder worden leveranciers en klanten uitgedaagd en gestimuleerd om de eigen CO₂-uitstoot te kennen en te verminderen. Hoe meer een bedrijf zich inspant om CO₂ te reduceren, hoe meer kans op gunning bij een opdracht.

De CO₂-Prestatieladder kent vier invalshoeken:

A. Inzicht

Het opstellen van een onomstreden CO₂-footprint conform de ISO 14064-1 norm en daarmee inzicht krijgen in de CO₂-uitstoot van de organisatie.

B. CO₂-reductie

De ambitie van de organisatie om de CO₂-uitstoot te verminderen.

C. Transparantie

De wijze waarop in- en extern gecommuniceerd wordt over de CO₂-footprint en reductiedoelstellingen.

D. Deelname aan initiatieven

(in sector of keten) om CO₂ te reduceren.

Elke invalshoek is onderverdeeld in vijf niveaus. Een erkende certificerende instantie beoordeelt de activiteiten en bepaalt het niveau van de CO₂-Prestatieladder. Hiervoor moeten stappen zijn gezet op alle invalshoeken van de ladder.

In dit rapport wordt het beleid voor CO₂-reductie samengevat. Onder andere wordt er een beschrijving van de organisatie gegeven, worden berekende emissies weergegeven. Ook zullen de maatregelen, doelstellingen en voortgang behandeld worden, evenals de participatie aan sector- en keteninitiatieven.

2 | Beschrijving van de organisatie

Hieronder vindt u een korte beschrijving van de organisatie, voor meer informatie verwijst ik u naar de website: <http://www.gebrvanderlee.nl/>

Gebr. van der Lee is een familiebedrijf, actief binnen de civiele techniek. Het bedrijf is in 1975 opgericht en heeft vestigingen in Hagestein (hoofdkantoor), Lelystad en Dordrecht. Wij zijn dynamisch en voeren alle disciplines welke horen tot de Grond-, Weg-, en Waterbouw (GWW) in eigen beheer uit.

2.1 Statement organisatiegrootte

De totale CO₂-uitstoot van Gebr. van der Lee in het jaar 2021 bedraagt 30.438,1 ton CO₂. In de totale uitstoot kan ongeveer 95% berekend worden aan projecten en 5% aan kantoorverbruik. Gebr. van der Lee valt daarmee qua CO₂-uitstoot in de categorie groot bedrijf.

	DIENSTEN ¹²	WERKEN/ LEVERINGEN
Kleine organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (\leq) 500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (\leq) 500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (\leq) 2.000 ton per jaar.
Middelgrote organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt maximaal (\leq) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt maximaal (\leq) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt maximaal (\leq) 10.000 ton per jaar.
Grote organisatie	Totale CO ₂ -uitstoot bedraagt meer dan ($>$) 2.500 ton per jaar.	Totale CO ₂ -uitstoot van de kantoren en bedrijfsruimten bedraagt meer dan ($>$) 2.500 ton per jaar, en de totale CO ₂ -uitstoot van alle bouwplaatsen en productielocaties bedraagt meer dan ($>$) 10.000 ton per jaar.

Tabel 1: Indeling groottecategorieën volgens Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1.

2.2 Projecten met gunningvoordeel

Een project met gunningvoordeel is een project van een organisatie waarbij de CO₂-Prestatieladder een rol heeft gespeeld in de aanbesteding. Hierbij is het niet relevant of het gunningvoordeel wel of niet doorslaggevend is geweest bij het verkrijgen van de opdracht, of op welke manier de CO₂-Prestatieladder in de aanbesteding is gevraagd.

Projecten die met gunningvoordeel aangenomen zijn, zijn de volgende:

Nr.	Projectnaam	Start	Eind
1	Prestatiecontract Oost-Nederland Noord	1-5-2018	31-12-2022
2	Prestatiecontract Zuid-Nederland zuid-oost	1-1-2018	31-12-2022
3	Prestatiecontract Noord-Nederland Oost	14-9-2015	28-2-2022
4	Prestatiecontract Noord-Nederland civiel	1-3-2022	28-2-2027
5	Groot Onderhoud Noord-Nederland west	1-1-2022	31-12-2022
6	Waddenzee	15-9-2016	31-10-2021
7	IJmuiden	1-3-2021	31-11-2021
8	Eemsgeul	1-1-2019	30-6-2023
9	Openbare verlichting Gouda	1-1-2022	31-12-2023
10	DBO Vaarwegen Provincie Zuid-Holland	1-9-2021	31-8-2031

Tabel 2: Overzicht van de projecten met gunningvoordeel voor Gebr. van der Lee in 2021 en 2022

Voor deze projecten stelt de CO₂-Prestatieladder de volgende specifieke en aanvullende eisen:

- ✓ De emissiestromen + CO₂-uitstoot en voortgang daarvan moeten apart voor deze projecten inzichtelijk zijn
- ✓ De maatregelen die van toepassing zijn op de projecten moeten benoemd zijn (algemene maatregelen op bedrijfsniveau kunnen ook gelden voor de projecten).
- ✓ Externe en interne belanghebbenden van het project moeten benoemd zijn
- ✓ Taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor de projecten met gunningvoordeel moeten vastgelegd zijn
- ✓ Er dient specifiek gecommuniceerd te worden over de voortgang in CO₂-reductie in de projecten.
- ✓ Er moet jaarlijks een energiebeoordeling en een interne controle uitgevoerd worden

3 | Verantwoordelijkheid duurzaamheid

De eerste stap is het inzichtelijk maken van de energieverbruikers van de organisatie. Op basis van dit inzicht kan er worden gekeken op welke aspecten er resultaat valt te behalen in de reductie van CO₂-uitstoot. Dit inzicht is terug te vinden in de CO₂-footprint. Periodiek (één keer in de 6 maanden) worden de energieverbruiken in kaart gebracht.

Er is gekozen om de CO₂-footprint van 2019 te gebruiken als referentiejaar. De CO₂-emissie is uitgevoerd conform het gestelde in dit document. De betrouwbaarheid wordt gecontroleerd door een interne audit door een onafhankelijke.

Op basis van de CO₂-uitstoot in dit referentiejaar wordt bekeken welke maatregelen en doelstelling(en) geformuleerd kunnen worden om de CO₂-uitstoot vanaf dit referentiejaar te reduceren. Jaarlijks wordt bekeken of het gekozen referentiejaar nog steeds geschikt is voor de gestelde doelstelling en/of dat deze aangepast dient te worden.

De algehele reductiedoelstelling wordt geformuleerd tot 2023. Vanuit deze vastgestelde algehele reductiedoelstelling is een plan van aanpak opgesteld. In dit plan worden de maatregelen benoemd die worden genomen om de doelstelling te halen en welke afdelingen verantwoordelijk zijn voor de realisatie van de maatregelen. Het overzicht van te nemen maatregelen en verantwoordelijke afdelingen staan vermeldt in het Excelbestand met CO₂-reducerende maatregelen.

3.1 Energiebeleid en doelstellingen

De algemene doelstelling van het energiemanagementsysteem is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-uitstoot van de organisatie. Concreet is de doelstelling om 8% minder CO₂ in scope 1 en 2 (incl. business travel) uit te stoten in 2023 t.o.v. 2019.

3.1.1 Energiemanagement actieplan

Onderstaande gegevens worden door de verantwoordelijke afdelingen aangeleverd aan de projectleider van de CO₂-Prestatieladder. Deze zorgt voor het tijdig verwerken (halfjaarlijks) van de gegevens in de CO₂-footprint.

Emissiestroom	Eenheid	Bron	Wanneer
Gas <ul style="list-style-type: none"> Hagestein Lelystad Dordrecht 	M ³	Uitlezen meterstanden en eindfacturen. Berekenen verbruiken met Gebr. van der Lee Transport.	Q2 en Q4
Brandstoffen <ul style="list-style-type: none"> Diesel Marine diesel HVO-diesel Benzine LPG Aspen AdBlue kWh 	Liters	Rapportages, tankpassen en data leveranciers	Q2 en Q4

Elektra <ul style="list-style-type: none"> • Hagestein • Lelystad • Joure • Dordrecht 	kWh	Uitlezen meterstanden en eindfacturen. Berekenen verbruiken met Gebr. van der Lee Transport.	Q2 en Q4
Business travel <ul style="list-style-type: none"> • Gedeclareerd • Openbaar Vervoer • Vliegreizen 	km	Gedeclareerde km (incl. woon-werk), km met Openbaar Vervoer en vliegreizen	Q2 en Q4
Kengetallen <ul style="list-style-type: none"> • Geproduceerde asfalt • Inkoopomzet • Opslag bitumen 	Tonnages en €	Totaaloverzichten	Q2 en Q4
Crediteurenlijst incl. uitgaven voor kapitaalgoederen en transport	€	Inkooplijst	Q2 en Q4
Productieafval	Tonnages	Data weegbrug	Q2 en Q4
Woon-werkverkeer	km	Personeels-registratie-systeem	Q2 en Q4
Gegevens voor projecten met gunningvoordeel	Uren arbeid en materieel (en daarmee berekende CO ₂ -emissies)	Administratie	Q2 en Q4
Ketenanalyse over asfalt	Divers		Q3
Ketenanalyse over waterstof	Divers		Q3

Tabel 3: Overzicht van gegevensverzameling voor scope 1, 2 en 3 emissies voor gehele organisatie alsmede de projecten met gunningvoordeel van Gebr. van der Lee

4 | Berekende CO₂-emissies

In dit hoofdstuk worden de berekende Green House Gas emissies (afgekort GHG-emissies) toegelicht. Het Green House Gas Protocol maakt onderscheid in verschillende scopes op basis van de herkomst van het broeikasgas. Hieruit ontstaat een zogenaamde 'inventaris aan broeikasgassen' van de organisatie die kan worden gekwantificeerd en gemanaged. Oftewel de CO₂-uitstoot die vrijkomt bij de eigen activiteiten. In de volgende paragraaf wordt de CO₂-footprint van Gebr. van der Lee weergegeven.

4.1. Directe- en indirecte GHG-emissies

De directe- en indirecte GHG-emissies van Gebr. van der Lee bedroeg in 2021 30.438,1 ton CO₂. Hiervan werd 29.411,5 ton CO₂ veroorzaakt door directe GHG-emissies (scope 1) en 905,6 ton CO₂ door indirecte GHG-emissies (scope 2). De uitstoot voor business travel over jaar 2021 bedroeg 121 ton CO₂.

TABEL M1. OVERZICHT CO ₂ -EMISSIONS, GEHELE ORGANISATIE					2021 Heel jaar	
TYPE EMISSIONSTROOM SCOPE 1	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACTOR (g CO ₂ per eenheid)	UITSTOOT (ton CO ₂)		
Gasverbruik		4.073.084 m ³	1.884	7.673,7		25%
Brandstofverbruik - benzine		495 liter	2.784	1,4		0%
Brandstofverbruik - diesel		1.203.450 liter	3.262	3.925,7		13%
Brandstofverbruik - Xtra Green Diesel 10		5.834 liter	3.171	18,5		0%
Brandstofverbruik - Xtra Green Diesel 15		396.132 liter	3.019	1.196,1		4%
Brandstofverbruik - Xtra Green Diesel 20		40.000 liter	2.868	114,7		0%
Brandstofverbruik - HVO20		329.576 liter	2.841	936,4		3%
Brandstofverbruik - HVO50		437.526 liter	1.894	828,5		3%
Brandstofverbruik - HVO100		88.725 liter	314	27,9		0%
Brandstofverbruik - marine diesel		4.250.321 liter	3.436	14.604,1		48%
Brandstofverbruik - LPG		3.628 liter	1.798	6,5		0%
Brandstofverbruik - ChangeXL		11.720 liter	3.436	40,3		0%
AdBlue		34.819 kg	260	9,1		0%
Aspen		10.340 liter	2.784	28,8		0%
Totaal scope 1				29.411,5		
TYPE EMISSIONSTROOM SCOPE 2	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACTOR (g CO ₂ per eenheid)	UITSTOOT (ton CO ₂)		
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom		1.626.169 kWh	556	904,1		3%
Elektriciteitsverbruik - groene stroom		0 kWh	0	-		0%
Elektriciteitsverbruik - wagens		2.611 kWh	556	1,5		0%
Totaal scope 2				905,6		
TYPE EMISSIONSTROOM BUSINESS TRAVEL	AANTAL	EENHEID	CONVERSIEFACTOR (g CO ₂ per eenheid)	UITSTOOT (ton CO ₂)		
Zakelijk vervoer - gedeclareerde kilometers		620.749 km	195	121,0		0%
Zakelijk vervoer - openbaar vervoer		0 km	15	-		0%
Vliegreizen < 700 km		0 km	297	-		0%
Vliegreizen 700-2500 km		0 km	200	-		0%
Vliegreizen > 2500 km		0 km	147	-		0%
Totaal business travel				121		
TOTALE EMISSIONS SCOPE 1, 2 EN BUSINESS TRAVEL				30.438,1		

Tabel 4: CO₂-uitstoot 2021 (in tonnen CO₂)

4.2. Emissies scope 3

Aan de hand van de 15 GHG-genererende categorieën voor scope 3 is een kwantitatieve analyse opgesteld. Bij deze kwantitatieve analyse is ook per categorie een inventarisatie gemaakt van welke ketenpartners betrokken zijn en welke reductiemogelijkheden er zijn (zie Excel-bestand Scope 3 Analyses). Zie hieronder de resultaten van de meest significante scope 3 categorieën voor Gebr. van der Lee:

1. Aangekochte goederen en diensten:	45.909,5 ton CO ₂
2. Upstream transport en distributie:	7.636,3 ton CO ₂
3. Productieafval:	4.972,4 ton CO ₂
4. Kapitaal goederen:	2.470,2 ton CO ₂

In totaal is er in 2021 63.988,4 ton CO₂ uitgestoten in de keten. Dit is 3.581,1 ton CO₂ meer dan referentiejaar 2019, oftewel een stijging van 5,9%. Voornamelijk in aangekochte goederen en diensten en productieafval is een duidelijke stijging zichtbaar (vanwege een herziene berekeningswijze).

5 | CO₂-reducerende maatregelen

CO ₂ -Reductiemaatregel	Type actie	Reductie in scope	Reductie footprint
SCOPE 1 - Gasverbruik			
Onderzoek naar toepassing verjongingsmiddel bitumen (lage temperatuur asfalt)	Eenmalig	0,0%	0,0%
Onderzoek naar standaard lagere temperatuur asfalt	Eenmalig	0,0%	0,0%
Onderzoek naar waterstof toepassen in plaats van gas	Eenmalig	0,0%	0,0%
SCOPE 1 - Mobiliteit			
Per kwartaal controle bandenspanning	Per kwartaal	2,0%	0,5%
Toepassen van HVO-diesel bij projecten	Continu	20,0%	13,2%
Wegen bestelwagens (terugdringen meenemen overtollig materieel)	Continu	1,0%	0,2%
Toolbox 'Het Nieuwe Draaien'	Jaarlijks	2,0%	0,5%
Snelheidsbegrenzer op bestel- en/of vrachtwagens instellen	Eenmalig	1,0%	0,2%
Bij inkoop vrachtwagens -> EURO 5 motoren	Continu	2,0%	0,5%
Onderzoek naar elektrische vrachtwagen	Eenmalig	0,0%	0,0%
Brandstoftank in Lelystad	Eenmalig	13,0%	3,2%
Elektrisch handgereedschap	Continu	1,0%	0,2%
Nieuwe elektrische inspectieboot	Eenmalig	0,5%	0,1%
Track & Trace systeem op het materieel en busjes	Eenmalig	0,0%	0,0%
SCOPE 2 - Elektraverbruik			
LED verlichting toepassen bij vervangen reguliere verlichting	Continu	5,0%	0,2%
Pijlkarren op zonnen panelen	Eenmalig	2,5%	0,1%
42 mobilights 100% elektrisch	Eenmalig	2,5%	0,1%
Plaatsen van zonnepanelen Hagestein en Lelystad	Eenmalig	17,1%	0,6%
SCOPE 3 - Ketenemissies			
Opdrachtgevers adviseren voor toepassen HVO-diesel in projecten	Continu		
In gesprek gaan met ketenpartners	Continu		
CO ₂ -reductiedoelstellingen opzetten met ketenpartners	Continu		
Inkoopbeleid verduurzamen	Continu		
Transportritten optimaliseren met leveraniers	Continu		
Asfaltproductie met >80% hergebruikt freesasfalt	Continu		
Onderzoek naar biobased producten i.p.v. bitumen	Continu	0%	0%
Toepassing verjongingsmiddel bitumen	Continu		
Afval verminderen door hergebruik materialen in andere projecten	Continu		
Onderzoek naar standaard lagere temperaturen asfalt	Continu	0%	0%
Berekenen van MKI-waardes alternatief asfalt	Continu	0%	0%
Inzicht vergroten wat betreft inzetten van waterstof op industrië	Continu	0%	0%
Keten van waterstof verder kwantificeren	Eenmalig	0%	0%

Tabel 5: Het Plan van Aanpak van Gebr. van der Lee m.b.t. CO₂-reductie

6 | Doelstellingen

De organisatie heeft als doel gesteld om in de komende jaren, gemeten vanaf het referentiejaar tot aan het jaar van herbeoordeling, onderstaande CO₂-reductie te realiseren.

SCOPE 1 EN 2 DOELSTELLING ORGANISATIE GEBR. VAN DER LEE

Gebr. van der Lee wil in 2023 ten opzichte van 2019 8% minder CO₂ uitstoten

Bovengenoemde doelstelling wordt gerelateerd aan ton geproduceerd asfalt, inkoopomzet en m³ bitumen opslag, om de voortgang in CO₂-reductie te monitoren. Nader gespecificeerd voor scope 1 en 2 zijn de doelstellingen voor 2023 als volgt:

SUBDOELSTELLINGEN

Scope 1	7,5% reductie in 2023 ten opzichte van 2019
Scope 2 en business travel	15% reductie in 2023 ten opzichte van 2019
Gasverbruik	CO ₂ -uitstoot verlagen met 1%. Daarnaast is Gebr. van der Lee actief aan het onderzoeken om over te stappen van gas naar waterstof, wat een significant effect zal hebben op de CO ₂ -footprint.
Elektriciteitsverbruik	CO ₂ -uitstoot met 15% verlagen middels het plaatsen van eigen zonnepanelen. Dit geldt als vervanger voor de eerder ingekochte 100% Nederlandse groene stroom.
Brandstofverbruik	Brandstofbesparing met gebruik van het wagenpark en materieel, welke is ingeschat op ca. 7,5% CO ₂ -reductie.
Alternatieve brandstoffen	Gebr. van der Lee wil met opdrachtgevers in gesprek gaan over de toepassing van CO ₂ -reducerende brandstoffen. Enerzijds heeft dit ertoe geleid dat opdrachtgevers op de hoogte zijn gesteld van een mogelijke toepassing van CO ₂ -besparende brandstoffen. Anderzijds heeft dit ertoe geleid dat Gebr. van der Lee een grote aanpassing heeft gedaan aan de datasheets v/d eigen CO ₂ -footprint, namelijk dat de CO ₂ -besparende brandstoffen (als HVO, Xtra Green Diesel en Shell FuelSave) separaat worden weergegeven in de voortgangsoverzichten. Zodoende kan in de toekomst adequater beoordeeld worden in hoeverre de trend van toegepaste CO ₂ -besparende brandstoffen zich voortzet.

Ook heeft Gebr. van der Lee een algemene scope 3 doelstelling, welke hieronder wordt weergegeven.

SCOPE 3 DOELSTELLING GEBR. VAN DER LEE

Gebr. van der Lee wil in 2023 ten opzichte van 2019 3% minder CO₂ uitstoten

6.1. Aanpassing doelstelling scope 1, 2 en 3 emissies

Aangezien de CO₂-footprint van Gebr. van der Lee is uitgebreid met business travel naast de scope 1 en 2 emissies, heeft de organisatie de intentie om de reductiedoelstelling gedurende auditjaar 2022 te herzien. Sinds Handboek 3.1 behoren organisaties namelijk te rapporteren over Business Travel (BT) ofwel zakelijke kilometers. Bij Gebr. van der Lee zijn dit declaraties, waarbij geen onderscheid gemaakt kan worden tussen werk-werk en woon-werk kilometers. Zodoende worden beide typen verkeer meegenomen in de CO₂-footprint. Daarnaast is berekeningswijze v/d scope 3 emissies aangepast, welke verder verduidelijkt wordt in Hoofdstuk 7 van dit CO₂-Beleid. Daarnaast wordt de onzekerheidsmarge v/d reductiepotentie van maatregelen groter, omdat op macroniveau diverse ontwikkelingen een rol spelen als de materialencrisis, de energiecrisis, toenemende inflatie en droogte (en daarmee beperkend voor het vervoer via water). N.a.v. bovenstaande zaken, wil de organisatie haar scope 1, 2 en 3 doelstellingen volgend jaar herzien, omdat deze doelstellingen gedateerd zijn vanwege voortschrijdend inzicht in de nieuwe berekeningswijze.

7 | Voortgang

In dit hoofdstuk wordt de voortgang beschreven van Gebr. van der Lee t.a.v. de berekende scope 1, 2 en 3 emissies van 2021 t.o.v. van referentiejaar 2019 en rapportagejaar 2020.

7.1. Voortgang scope 1 & 2 incl. business travel

In Tabel 6 wordt duidelijk dat Gebr. van der Lee een fors hogere footprint heeft t.o.v. referentiejaar 2019. Vervolgens heeft de organisatie een relatieve vergelijking opgesteld tussen referentiejaar 2019 en auditjaar 2021. Een procentuele stijging wordt weergegeven in het rood, terwijl een procentuele daling is gemarkeerd als groen. Een toe- of afname zonder gerapporteerde CO₂-emissies in 2019 ofwel 2021 is oranje aangeduid. In het algemeen kan geconcludeerd worden dat vrijwel alle verbruiken zijn toegenomen in de CO₂-footprint, m.u.v. aspen en elektriciteitsverbruik (grijze stroom). In Tabel 6 staat een afname t.a.v. het brandstofverbruik – diesel gerapporteerd, maar in auditjaar 2021 heeft Gebr. van der Lee meer inzicht verkregen in de verschillende typen diesel. In de toekomst wil de organisatie beoordelen in hoeverre deze trend van stijgende absolute CO₂-emissies zich voortzet.

VOORTGANG JAARLIJKSE CO ₂ -EMISSIONS, GEHELE BEDRIJF				
	2019	2020	2021	
TYPE EMISSIONS SCOPE 1	Heel jaar	Heel jaar	Heel jaar	Relatieve Vergelijking
Gasverbruik	7.568,8	5.022,7	7.673,7	1%
Brandstofverbruik - benzine	0,4	0,4	1,4	227%
Brandstofverbruik - diesel	6.113,2	5.716,5	3.925,7	-36%
Brandstofverbruik - Xtra Green Diesel 10	-	-	18,5	
Brandstofverbruik - Xtra Green Diesel 15	-	-	1.196,1	
Brandstofverbruik - Xtra Green Diesel 20	-	-	114,7	
Brandstofverbruik - HVO20	-	-	936,4	
Brandstofverbruik - HVO50	-	-	828,5	
Brandstofverbruik - HVO100	22,2	2,9	27,9	26%
Brandstofverbruik - marine diesel	10.937,2	13.748,1	14.604,1	34%
Brandstofverbruik - LPG	2,4	7,0	6,5	176%
Brandstofverbruik - ChangeXL	-	-	40,3	
AdBlue	5,7	6,4	9,1	59%
Aspen	33,9	34,8	28,8	-15%
TOTAAL SCOPE 1	24.683,7	24.538,7	29.411,5	
TYPE EMISSIONS SCOPE 2				
Elektriciteitsverbruik - grijze stroom	947,2	480,2	904,1	-5%
Elektriciteitsverbruik - groene stroom	-	-	-	
Elektriciteitsverbruik - wagens	-	-	1,5	
TOTAAL SCOPE 2	947,2	480,2	905,6	
TYPE EMISSIONS BUSINESS TRAVEL				
Zakelijk vervoer - gedeclareerde kilometers	-	-	121,0	
Zakelijk vervoer - openbaar vervoer	-	-	-	
Vliegreizen <700 km	-	-	-	
Vliegreizen 700-2500 km	-	-	-	
Vliegreizen >2500 km	-	-	-	
TOTAAL BUSINESS TRAVEL	-	-	121,0	
TOTALE EMISSIONS	25.630,9	25.018,9	30.438,1	

Tabel 6: Voortgang v/d scope 1 en 2 emissies (incl. BT) gedurende 2019 t/m 2021

Ook heeft Gebr. van der Lee diverse kengetallen, waaraan de berekende CO₂-emissies per deelorganisatie worden gerelateerd. Deze vergelijkingen zijn zichtbaar in het onderstaande overzicht. De volgende deelorganisaties zijn opgenomen in de CO₂-footprint van Gebr. van der Lee:

- De asfaltcentrale. Dit onderdeel relateert de hoeveelheid geproduceerde asfalt als kengetal aan de berekende CO₂-emissies. Hierbij is een toename zichtbaar in de relatieve voortgang van asfalt in 2021 t.o.v. 2019. Een belangrijke verklaring hiervoor is dat de asfaltcentrale in 2019 en 2020 GVO's heeft bijgekocht om de grijze elektraverbruiken te vergroenen. In auditjaar 2021 heeft de asfaltcentrale een ander beleid gevoerd, namelijk meer ingezet op eigen energieopwekking middels zonnepanelen.
- Het aannemersbedrijf. Dit bedrijfsonderdeel neemt de inkoopomzet als kengetal voor het aannemersbedrijf. Opvallend is een significante toename in de hoeveelheid ingekochte goederen en diensten. Ondanks dat behoorlijke stijging in de footprint van het aannemersbedrijf, heeft Gebr. van der Lee een reductie van 8% gerealiseerd in 2021 t.o.v. 2019 m.b.t. de relatieve voortgang v/d inkoopomzet.
- De tankopslag. Dit bedrijfsonderdeel relateert de opslag van bitumen aan de berekende scope 1 en 2 emissies (incl. business travel). Ook bij de relatieve voortgang van bitumen is een forse toename zichtbaar t.o.v. referentiejaar 2019. Daarentegen is de uitstoot per kengetal voor de tankopslag redelijk vergelijkbaar met auditjaar 2020.

VOORTGANG JAARLIJKSE CO₂-EMISSIONS, GEHELE BEDRIJF			
	2019	2020	2021
	Heel jaar	Heel jaar	Heel jaar
Absolute voortgang	100%	98%	119%
Verwachting doelstelling	100%	98%	96%
Geproduceerd asfalt	355.390,7	231.663,5	307.019,6
Uitstoot per kengetal	0,02	0,02	0,03
Relatieve voortgang asfalt	100%	101%	109%
Inkoopomzet	95,3	94,2	133,5
Uitstoot per kengetal	177,73	202,31	163,97
Relatieve voortgang inkoopomzet	100%	114%	92%
Opslag bitumen	10.154,0	7.284,0	11.350,4
Uitstoot per kengetal	0,03	0,05	0,05
Relatieve voortgang bitumen	100%	202%	199%

Tabel 7: Relatieve voortgang kengetallen v/d scope 1 en 2 emissies (incl. BT) gedurende 2019 t/m 2021

Gebr. van der Lee gaat beoordelen in hoeverre bovenstaande trends zich voortzetten in auditjaar 2022. Op dit moment kan geconcludeerd worden dat de kans reëel aanwezig is dat Gebr. van der Lee de algemene scope 1 & 2 doelstelling (incl. BT) niet gaat behalen. Om deze reden wil de organisatie diverse zaken in het volgende auditjaar bestuderen en evalueren:

- Beoordelen in hoeverre 2019 aangeduid kan worden als een realistisch referentiejaar, gezien de aanpassingen in de CO₂-footprint. Enerzijds zijn de diesilverbruiken verder uitgesplitst naar type diesel. Anderzijds heeft Gebr. van der Lee business travel toegevoegd aan de CO₂-footprint, omdat geen onderscheid gemaakt kan worden tussen werk-werkverkeer en woon-werkverkeer.
- Beoordelen in hoeverre de geformuleerde reductiedoelstelling überhaupt haalbaar geacht zou kunnen worden. Zodoende wil de organisatie de reductiepotentie per reductiemaatregel in het aankomende auditjaar opnieuw bestuderen en mogelijk herrekenen (i.v.m. voortschrijdend inzicht).
- Beoordelen in hoeverre algemene omzetgegevens een aantal FTE een realistisch beeld geven v/d daadwerkelijke voortgang in CO₂-reductie van Gebr. van der Lee.

7.2. Voortgang scope 3

Gebr. van der Lee heeft een forse herziening uitgevoerd t.a.v. de berekening van de ketenemissies. De wijzigingen worden hieronder ook samengevat.

- De gerapporteerde scope 3 emissies van voorgaande rapportagejaren zijn gebaseerd op relatief gedateerde emissiefactoren voor scope 3. Om deze reden heeft Gebr. van der Lee de periode 2019 t/m 2021 herrekend met de geactualiseerde emissiefactoren.
- Voorgaande rapportagejaren werden afvalstromen qua bedragen verwerkt in de kwantitatieve scope 3 analyse. Sinds auditjaar 2021 heeft Gebr. van der Lee inzicht in de daadwerkelijke tonnages afval, welke dan ook verwerkt zijn in de datasheets v/d scope 3 analyse. De bedragen gaven een beperkt realistisch beeld, want sommige afvalstromen zijn juist opbrengsten i.p.v. kosten. Hierdoor zijn de scope 3 emissies in het verleden onderschat t.o.v. de werkelijkheid.
- In het verleden werd woon-werkverkeer overzichtelijk gemaakt in de scope 3 analyse. Echter sinds Handboek 3.1 van de CO₂-Prestatieladder behoort Gebr. van der Lee ook te communiceren over de gereden kilometers met privé-vervoer oftewel werk-werk kilometers. Aangezien de organisatie het onderscheid niet kan maken tussen woon-werk en werk-werk kilometers, zijn deze kilometers opgenomen in de berekening v/d de CO₂-footprint i.p.v. de kwantitatieve scope 3 analyse.
- Gebr. van der Lee rapporteerde in het verleden over de end-of-life verwerking van verkochte producten. Echter de organisatie heeft de constatering gemaakt dat deze producten na het einde v/d levensduur grotendeels en/of helemaal hergebruikt worden. Zodoende is het niet gerechtvaardigd om deze downstream scope 3 emissies te rapporteren als ketenemissie van Gebr. van der Lee.
- De kwantitatieve scope 3 analyse is grotendeels gebaseerd op de crediteurenlijst van Gebr. van der Lee, waarbij de top 80% van deze leverancierslijst verwerkt is in de datasheets v/d kwantitatieve scope 3 analyse. Deze lijst maakt de volgende scope 3 categorieën overzichtelijk: aangekochte goederen en diensten, kapitaalgoederen en upstream transport. Hierbij worden echter de overige 20% v/d crediteurenlijst uitgesloten van de kwantificatie. Om deze reden heeft Gebr. van der Lee de data van 2019, 2020 en 2021 geëxtrapoleerd naar 100%.

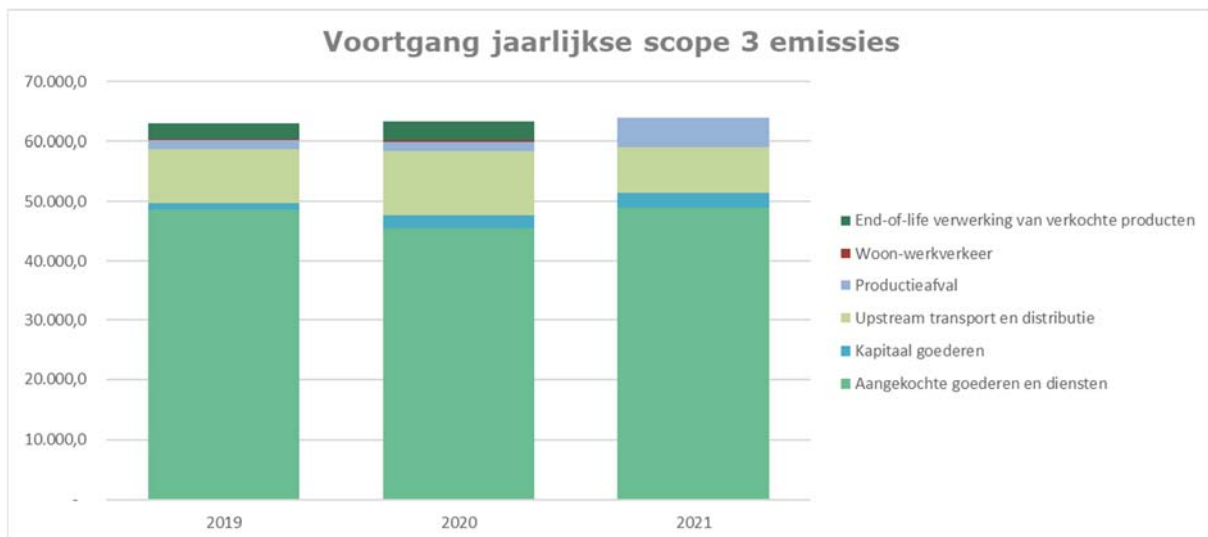
Vanwege bovenstaande aanpassingen kan Gebr. van der Lee geen accurate voortgang aantonen m.b.t. de scope 3 emissies. In de toekomst wil de organisatie beoordelen in hoeverre stijgingen en/of dalingen voortzetten in de kwantitatieve scope 3 analyse. Vanwege dit voortschrijdende inzicht in de herrekende scope 3 emissies, gaat Gebr. van der Lee de reductiedoelstelling voor de algemene scope 3 evalueren in auditjaar 2022.

VOORTGANG JAARLIJKSE SCOPE 3 EMISSIES

	2019	2020	2021
UPSTREAM SCOPE 3 EMISSIES	Heel jaar	Heel jaar	Heel jaar
Aangekochte goederen en diensten	48.674,5	45.499,1	48.909,5
Kapitaal goederen	1.007,1	2.147,9	2.470,2
Brandstof en energie gerelateerde activiteiten (niet in scope 1 of 2)	-	-	-
Upstream transport en distributie	9.107,0	10.845,5	7.636,3
Productieafval	1.348,5	1.357,3	4.972,4
Zakelijk reizen (niet in scope 1 of 2)	-	-	-
Woon-werkverkeer	270,3	270,3	-
Upstream geleaste activa	-	-	-
TOTAAL UPSTREAM SCOPE 3 EMISSIES	60.407,3	60.120,1	63.988,4
DOWNSTREAM SCOPE 3 EMISSIES			
Downstream transport en distributie	-	-	-
Ver- of bewerken van verkochte producten	-	-	-
Gebruik van verkochte producten	-	-	-
End-of-life verwerking van verkochte producten	2.641,0	3.243,3	-
Downstream geleaste activa	-	-	-
Franchisehouders	-	-	-
Investeringen	-	-	-
TOTAAL DOWNSTREAM SCOPE 3 EMISSIES	2.641,0	3.243,3	-
TOTALE EMISSIES	63.048,3	63.363,4	63.988,4

Tabel 8: Voortgang v/d scope 3 emissies gedurende 2019 t/m 2021

Bovenstaande gegevens van Tabel 8 zijn ook nog overzichtelijk gemaakt in Figuur 1. Ondanks de enorme verschillen in de berekeningswijze v/d gekwantificeerde scope 3 emissies in 2019 en 2020 t.o.v. 2021, zijn de verschillen in absolute scope 3 emissies relatief klein.

Figuur 1: Voortgang v/d scope 3 emissies gedurende 2019 t/m 2021

7.3. Voortgang ketenanalyse asfalt

In 2021 heeft Gebr. van der Lee een nieuwe doelstelling opgesteld voor de ketenanalyse van asfalt. Daarnaast zijn er veel nieuwe mogelijke maatregelen in gang gezet om de asfaltproductie te verduurzamen. Allereerst zijn er vier onderzoeken ingepland voor de komende jaren:

- Onderzoek naar toepassing verjongingsmiddel bitumen
- Onderzoek naar standaard lagere temperatuur asfalt
- Onderzoek naar toepassing waterstof in asfaltproductie
- Onderzoek naar biobased productie i.p.v. bitumen

Het doel van deze onderzoeken is om de MKI-waarden zo laag mogelijk te krijgen in vergelijking met de standaard asfaltmengsels. Gebr. van der Lee streeft ernaar dat het gemiddelde verschil in MKI-waardes tussen de standaard en de duurzame variant asfaltmengsels toeneemt van 28% in 2021 naar 35% in 2026. De onderzoeken kunnen ervoor zorgen dat de impact van het asfalt verlaagd wordt en levensduur verhoogd. Dit heeft natuurlijk veel effect in de desbetreffende keten. Naast de maatregelen monitort Gebr. van der Lee ook de voortgang op het inkoopproces van grondstoffen van asfalt.

Door onderzoek en experimenten uit te blijven voeren is de verwachting dat het asfalt over de jaren heen een steeds lagere milieu impact heeft. Het verbeteren van de asfaltmengsels moeten over de jaren heen gemonitord worden om de doelstelling te behalen. Het monitoren gebeurt aan de hand van het document "Vergelijking MKI asfaltmengsels", waarbij 2021 als referentiejaar dient.

Om de doelstelling te kunnen behalen is de volgende planning met bijbehorende reductiemaatregelen bepaald:

Planning	Wat	Reductie
2021	Referentiejaar waarin de MKI-waardes zijn verkregen die dienen als vergelijk om een duurzamere variant te ontwikkelen.	0%
2022	Uitbreiden van het onderzoek naar hergebruik materialen en reductiemaatregelen bij het verwerkingsproces van de asfaltcentrale. Daarnaast blijven experimenteren met duurzamere varianten asfalt en monitoren MKI-waardes.	1%
2023	Onderzoek uitvoeren naar de toepassing lage temperatuur asfalt, met als gevolg lagere MKI-waarden.	1%
2024	Onderzoek uitvoeren naar de toepassing lage temperatuur asfalt, met als gevolg lagere MKI-waarden.	1%
2025	Onderzoek uitvoeren naar de toepassing lage temperatuur asfalt, met als gevolg lagere MKI-waarden. Daarnaast wordt in dit jaar uitgebreid geïnventariseerd in hoeverre opdrachtgevers de duurzamere variant willen inzetten op projecten. Zodra dit op een toereikende schaal gebeurt, wordt de doelstelling aangepast naar de CO ₂ -reductie die tot stand komt door het inzetten van de ontwikkelde duurzamere asfaltmengsels.	2%
2026	Onderzoek uitvoeren naar de toepassing lage temperatuur asfalt, met als gevolg lagere MKI-waarden. Daarnaast wordt in dit jaar geïnventariseerd in hoeverre opdrachtgevers de duurzamere variant willen inzetten op projecten. Zodra dit op een toereikende schaal gebeurt, wordt de doelstelling aangepast naar de CO ₂ -reductie die tot stand komt door het inzetten van de ontwikkelde duurzamere asfaltmengsels.	2%
Totaal		7%

7.4. Voortgang ketenanalyse waterstof

Waterstof is een energiedrager dat een belangrijke rol kan spelen in de energietransitie. Bij verbranding van waterstof komt, in tegenstelling tot fossiele brandstoffen, geen CO₂ vrij maar alleen waterdamp. Zoals in de ketenanalyse beschreven wordt water omgezet in waterstof door middel van elektrolyse. De waterstof is daadwerkelijk duurzaam mits de opwekking van de energie voor de toepassing van elektrolyse volledig van groene aard is. De toepassing van groene waterstof is hiermee een duurzaam alternatief voor benzine en diesel.

Voor Gebr. van der Lee is de toepassing van waterstof vooral relevant mits de waterstof volledig groen is. De uitdaging voorafgaand aan de ketenanalyse was vooral hoe industriële branders omgebouwd konden worden zodat ze door waterstof aangedreven konden worden. In 2021 is hiervoor veel onderzoek verricht. Om deze onderzoeken uit te voeren is er met verschillende ketenpartners gekeken naar de (wetenschappelijke) ontwikkeling van de verbranding van waterstof. Onderwerpen die aan bod zijn gekomen bij verbranding zijn bijvoorbeeld de temperatuur, de uitlaat en vlamdimensie. De resultaten zijn gepresenteerd op 24 september 2021. Het onderzoek is wegens het bevatten van vertrouwelijke informatie niet bijgevoegd. Daarnaast zijn er meerdere publicaties gedaan over de verbranding van waterstof. Door het uitvoeren van dit onderzoek is meer inzicht gekregen in hoe industriële branders omgebouwd moeten worden om veilig te opereren op waterstof.

Om de voortgang in kaart te brengen wordt jaarlijks gekeken wat er aan inzicht is verkregen, waar de uitdagingen in de toekomst liggen en wat het plan is voor de volgende jaren. Op vrijdag 9 september is er een interview geweest met Mark, Marlou, Monique en Cas (De Duurzame Adviseurs). Hierin zijn de uitgevoerde en lopende onderzoeken besproken. Mark heeft ook aangegeven een grote stap te hebben gemaakt wat betreft het verkrijgen van inzicht in de toepassing van waterstof bij industriële branders. Een belangrijk uitgangspunt, zoals eerder aangegeven, is dat de waterstof wel volledig groen moet zijn. Daarnaast moet groene stroom betaalbaar zijn om economisch rendabel te zijn. Dit op grote schaal ontwikkelen gaat gepaard met grote investeringen en vraagt hulp van duurzame energie-opwekkers in Nederland.

In 2022 zijn er op 7 april en 15 juli onderzoeken gepresenteerd die meer inzicht verschaffen in de resultaten van wederom het verbrandingsproces van waterstof. De onderzoeken en experimenten naar het industrieel inzetten van waterstof zullen bijdragen aan het verkrijgen van de doelstelling van het inzicht. Deze onderzoeken staan dan ook gepland voor 2022 en de aankomende jaren. Hiermee neemt het inzicht toe en is de verwachting dat de doelstelling dan ook ruimschoots behaald gaat worden. Om deze reden zal er in 2023 een evaluatie plaatsvinden om te kijken hoe de doelstelling aangescherpt kan worden. Hierin worden mogelijkheden geïnventariseerd om te kijken hoe van het hebben van inzicht vervolgstappen met waterstof genomen kunnen worden om het daadwerkelijk een praktische toepassing te geven.

Planning	Wat	Inzicht
2021	Uitvoeren van onderzoek naar industriële toepassing van waterstof.	50%
2022	Uitvoeren van onderzoek naar industriële toepassing van waterstof.	60%
2023	Doorgaan met het uitvoeren van onderzoek naar industriële toepassing van waterstof. Daarnaast vindt in dit jaar een evaluatie plaats met betrekking tot de doelstelling en inventariseren van praktische toepassing waterstof.	70%
2024	Evalueren in hoeverre de ontwikkelingen impact hebben op de doelstelling en waterstof praktisch nut kunnen geven	>75%

8 | Participatie sector- en keteninitiatieven

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. De organisatie dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

8.1 Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Om te bekijken welke sector- en keteninitiatieven relevant zouden kunnen zijn voor Gebr. van der Lee is de website van de SKAO geraadpleegd (https://www.skao.nl/initiatieven_programma). Hier is een compleet overzicht van alle initiatieven en reductieprogramma's te vinden. Daarnaast is een overzicht opgesteld in het tabblad inventarisatie initiatieven in het Excel-bestand met CO₂-reductiemaatregelen.

Eventuele geschikte initiatieven zijn besproken met de projectleider en met het management. Aangezien Gebr. van der Lee aan meerdere initiatieven deelneemt is dit alleen ter inspiratie geraadpleegd.

Jaarlijks wordt er door de projectleider en het management geëvalueerd of deelname aan de initiatieven nog steeds als relevant en actueel wordt gezien en/of dat er eventuele andere geschikte initiatieven van toepassing kunnen zijn.

8.2 Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven en overheden informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm van de SKAO om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten en presentaties van het bedrijf in de werkgroep kunnen tegenover de auditor dienen als bewijs van actieve deelname. Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op zeker moment niet meer relevant zijn voor het bedrijf (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

8.3 Lopende initiatieven

Stichting Nederland CO₂ Neutraal

Door Gebr. van der Lee wordt deelgenomen aan het initiatief Nederland CO₂ Neutraal. Dit initiatief richt zich op het inspireren van de deelnemers, het vergroten van kennis over CO₂-reductiemogelijkheden en het vergroten van een duurzaam netwerk. NCN voert dit uit middels vierjaarlijkse middagprogramma's en het faciliteren van werkgroep bijeenkomsten. Onderstaand treft u een overzicht van het jaarlijks budget voor het initiatief Nederland CO₂ Neutraal aan.

Om deze deelname te bewijzen worden de volgende documenten bewaard:

- Intentieverklaring Nederland CO₂ Neutraal
- Verslagen bijeenkomsten Nederland CO₂ Neutraal

Omschrijving	Eenheid	Budget
Inzet medewerkers	16 uur (€ 100,- per uur)	€ 1.600,00
Contributie	Jaarlijks	€ 997,00
Totaal		€ 2.597,00

Tabel 9: Bijdrage van Gebr. van der Lee aan het initiatief van Stichting Nederland CO₂ Neutraal

In 2021 heeft Gebr. van der Lee aan twee workshops deelgenomen, namelijk 3 juni 2021 en 16 september 2021. De eerste workshop was gericht op de rol van waterstof in de energietransitie en de tweede betrof circulariteit. De presentaties en notulen zijn opgenomen in het dossier van Gebr. van der Lee onder participatie. Daarnaast heeft Gebr. van der Lee deelgenomen aan diverse webinars vanuit De Duurzame Adviseurs, welke overzichtelijk zijn gemaakt in het volgende Word-bestand: "Overzicht Workshops en Webinars 2021-2022".

Project HVO-diesel

In de afgelopen jaren is Gebr. van der Lee verschillende pilottrajecten gestart omtrent het toepassen van HVO-diesel. Hierbij bestond het eerste pilotproject uit beheer- en onderhoudswerkzaamheden op het eiland Schiermonnikoog voor een aantal opdrachtgevers, zoals Natuurmonumenten, gemeente Schiermonnikoog, Wetterskip Fryslân en daarbij ook het onderhoud van terreinen van Vitens en Rijksuniversiteit Groningen. In dit project zijn voorafgaand verschillende verkenningsgesprekken geweest om dit te promoten. Aangezien dit veel succes heeft opgeleverd, heeft Gebr. van der Lee in de afgelopen jaren geprobeerd om met meer opdrachtgevers hierover in gesprek te gaan. Enerzijds heeft dit ertoe geleid dat opdrachtgevers op de hoogte zijn gesteld van een mogelijke toepassing van CO₂-besparende brandstoffen. Anderzijds heeft dit CO₂-reductieprogramma ertoe geleid dat Gebr. van der Lee een grote aanpassing heeft gedaan aan de datasheets v/d eigen CO₂-footprint, namelijk dat de CO₂-besparende brandstoffen (als HVO, Xtra Green Diesel en Shell FuelSave) separaat worden weergegeven in de voortgangsoverzichten. Zodoende kan in de toekomst adequater beoordeeld worden in hoeverre de trend van toegepaste CO₂-besparende brandstoffen zich voortzet.

Onderzoek naar verlaging MKI van asfaltmengsels

In het kader van de certificering volgens de CO₂-Prestatieladder Niveau 5 is Gebr. van der Lee het initiatief gestart om met ketenpartners een initiatief (werkgroep) te starten. Het doel is om de bestaande ECO Base/Bind asfaltmengsels van een officieel duurzaam label te voorzien en met de ketenpartners mogelijkheden te verkennen om de principes van ECO Base/Bind door te vertalen naar deklagen/ECO-Lay mengsels. Met deze doelstellingen is binnen de werkgroep concreet gewerkt aan de verduurzaming van het assortiment asfaltmengsels. Als resultaat heeft Gebr. van der Lee alle asfaltmengsels van een LCA met MKI-waardes voorzien. Dit biedt tevens nieuwe inzichten in hoeverre de constructieve eigenschappen van de mengsels verbeterd zijn t.o.v. de standaard mengsels. Het belang van MKI-waardes is de afgelopen jaren toegenomen. Om deze reden wil Gebr. van der Lee het onderzoek voortzetten om de MKI-waardes van asfalt structureel te verlagen. Dit langdurige onderzoek is beschreven in het overzicht van CO₂-reductiemaatregelen van Gebr. van der Lee. Een andere mogelijkheid om structureel lagere MKI-waarden te krijgen is de overstap op waterstof. Dit project wordt hieronder toegelicht.

Ontwikkelingsproject waterstof

In dit project is Gebr. van der Lee actief bezig met een onderzoek in hoeverre waterstof toegepast kan worden i.p.v. aardgas. In het productieproces wordt namelijk gebruik gemaakt van gasbranders op aardgas, die het materiaal in de trommels verhitten tot een temperatuur van 140 tot 180 graden Celsius. Gebr. van der Lee streeft een duurzamer productieproces na, waarbij gebruik gemaakt wordt van hernieuwbare energie. Gebruik van waterstofgas in plaats van aardgas draagt bij aan deze ambitie. Op dit moment is groene waterstof nog heel beperkt te verkrijgen. De productiefaciliteit in Lelystad is mogelijk geschikt als locatie om door middel van elektrolyse groene waterstof te produceren. Hiervoor is een PEM of Alkaline elektrolyser benodigd in combinatie met een compressor en opslagfaciliteit voor waterstof.

In het afgelopen jaar is samen met StoredEnergy een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om waterstof uiteindelijk toe te passen in het productieproces. Hierbij worden de technische, financiële en juridische implicaties in kaart gebracht van de productie van groene waterstof op locatie in Lelystad. Dit kan door middel van elektrolyse van zelf opgewekte energie of netstroom. Daarnaast is de haalbaarheid beoordeeld van het gebruik van waterstofgas in de brander(s).

Dit wordt gedaan op basis van de uitkomsten van het TopSector Energieproject: 'Waterstof als brandstof voor industriële verhittingsprocessen'. Gebr. Van der Lee is een van de partners in dit project, waarbij meer dan 40 partijen samenwerken. Dit zijn bedrijven uit de staal- of glasindustrie, die net als Gebr. van der Lee verkennen wat de potentie is van waterstof als vervanger voor aardgas. Het project wordt geleid door DNV GL, die een proefopstelling heeft staan bij de Gasunie in Groningen. Zantingh is potentiële leverancier van de benodigde waterstof-gasbranders. Alle resultaten van dit onderzoek zijn beschreven in documenten. Hierin zitten echter verschillende vertrouwelijke informatie, waardoor dit niet is verwerkt in de huidige rapportage.

Uiteindelijk is het de bedoeling dat er in kaart wordt gebracht hoeveel impact Gebr. van der Lee kan maken op CO₂-gebied ten opzichte van de huidige asfaltproductie. Het doel is uiteindelijk ook om deze input te gebruiken in het opstellen van een nieuwe kwantitatieve ketenanalyse. Hier zijn natuurlijk wel grote investeringen voor nodig. Om de voortgang in kaart te brengen wordt jaarlijks gekeken wat er aan inzicht is verkregen, waar de uitdagingen in de toekomst liggen en wat het plan is voor de volgende jaren. De onderzoeken en experimenten naar het industrieel inzetten van waterstof zullen bijdragen aan het verkrijgen van de doelstelling van het inzicht. Deze onderzoeken staan dan ook gepland voor 2022 en de aankomende jaren. Hiermee neemt het inzicht toe en is de verwachting dat de doelstelling dan ook ruimschoots behaald gaat worden. Om deze reden zal er in 2023 een evaluatie plaatsvinden om te kijken hoe de doelstelling aangescherpt kan worden. Hierin worden mogelijkheden geïnventariseerd welke vervolgstappen met waterstof genomen kunnen worden om het daadwerkelijk een praktische toepassing te geven.

Omschrijving	Eenheid	Budget
M. Oostveen	Jaarlijks	100 uur

Voortgangsgesprekken Rijkswaterstaat

In de voortgangsgesprekken met opdrachtgever Rijkswaterstaat wordt één keer per twee maanden geëvalueerd wat de status is van de projecten die actief zijn bij de organisatie. Tijdens deze gesprekken wordt concreet doorgesproken hoe het in de afgelopen periode is gegaan, waar verbeterpunten liggen en hoe de huidige samenwerking geoptimaliseerd kan worden. In deze dialogen met RWS is duurzaamheid een standaard onderdeel.

Stichting Future Energy Realised

Stichting FER helpt bij de realisatie van duurzame energie- en energiebesparingsprojecten op bedrijventerreinen. <https://www.stichtingfer.nl>

Vanuit de stichting worden bedrijven ondersteund die aan de slag willen met de verschillende mogelijkheden omtrent duurzame energie en energiebesparing. Zij ondersteunen in de verbinding tussen vraag, aanbod en partners, ze faciliteren initiatieven van ondernemers of bedrijven die leiding tot verduurzaming en energiebesparing van gebouwen of bedrijventerreinen en delen de knelpunten die bij deze ontwikkelingen naar voren kunnen komen.

Concreter verwoord, de stichting stimuleert zowel publieke organisaties als gemeentes en private organisaties in het plaatsen zonnepanelen op daken. Zodoende ondersteunt de stichting bij algemene aanvragen voor zonnepanelen en de inventarisatie van mogelijke subsidies. In het brondossier heeft Gebr. van der Lee bewijslast van 2021 en 2022 toegevoegd van offertes m.b.t. de aanschaf en installatie van zonnepanelen.

Omschrijving	Eenheid	Budget
Inzet medewerkers	100 uur per jaar	
Onderzoeksbudget	Jaarlijks	€ 10.000, -
Totaal		€ 10.000, -

Branchevereniging Evofenedex

Evofenedex is een ondernemersvereniging die geldt als netwerk van Nederlandse handels- en productiebedrijven met een logistieke of internationale operatie. <https://www.evofenedex.nl>

De vereniging zorgt ervoor dat de leden hun logistiek optimaal organiseren en beter ondernemen. Als kennisbank worden diverse webinars georganiseerd en worden partners op de hoogte gehouden door nieuwsbrieven t.a.v. duurzaamheid in transport. In oktober 2021 was er een webinar over kostenontwikkeling in het wegvervoer. Ook hiervoor is bewijslast (presentatie, eindrapport en bevestiging aanmelding) toegevoegd aan het dossier.

Omschrijving	Eenheid	Budget
Abonnement	Jaarlijks	€ 1.000, -
Totaal		€ 1.000, -

Fliqxability Seminar

Op 19 september 2022 is heeft Gebr. van der Lee een seminar bijgewoond met als thema de duurzaamheidstransitie binnen de transportbranche, welke gepresenteerd is door het nieuwe platform Fliqxability. Het doel van dit gloednieuwe platform is dat klanten en andere belanghebbenden in de transportwereld vooruit worden geholpen in de energietransitie. Een uitdaging is als organisatie te conformeren aan snel veranderde wet- en regelgeving. Daarnaast zijn klanten vaak niet op de hoogte van maatregelen m.b.t. het elektrificeren van het truckwagenpark en de daarbij benodigde laadcapaciteiten. Bovenstaande uitdagingen zijn de aanleiding geweest voor de Fliqxability Seminar, waarbij kennisdeling centraal staat.

Disclaimer & Colofon

Uitsluiting van juridische aansprakelijkheid

Hoewel de informatie in dit rapport afkomstig is van betrouwbare bronnen en exceptionele zorgvuldigheid is betracht tijdens het samenstellen van deze rapportage kunnen De Duurzame Adviseurs geen juridische aansprakelijkheid aanvaarden voor fouten, onnauwkeurigheden, ongeacht de oorzaak daarvan en voor schade als gevolg daarvan. De borging en uitvoering van de opgestelde beoogde doelen en maatregelen aanwezig in dit rapport liggen bij de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever. Voor het niet behalen van doelen en/of het onjuist aanleveren van data door de opdrachtgever, kunnen De Duurzame Adviseurs niet aansprakelijk worden gesteld.

In geen enkel geval zijn De Duurzame Adviseurs, haar eigenaren en/of medewerkers aansprakelijk ten aanzien van indirecte, immateriële of gevolgschade met inbegrip van gederfde winst of inkomsten en verlies van contracten of orders.

Bescherming intellectueel eigendom

Het auteursrecht op dit document berust bij De Duurzame Adviseurs of bij derden welke bij toestemming deze documentatie beschikbaar hebben gesteld aan Gebr. van der Lee.

Vermenigvuldiging in wat voor vorm dan ook is alleen toegestaan door voorafgaande toestemming door De Duurzame Adviseurs.

Ondertekening

Auteur(s):	O. Vriend en C. Steenbergen, De Duurzame Adviseurs
Kenmerk:	CO ₂ -BELEID 2021 & 2022
Datum:	30-9-2022
Versie:	1.0
Verantwoordelijke manager:	M. Holling

Handtekening autoriserende manager:
